

O tiha, pobožna lastovka, zvesta družica dobrih ljudi, ti sestra, skromna redovnica v črnem krilu z belim oglavjem, prebivajoča v zavetju hiše božje ali nad vrati tihih selskih koč, ti pojav iz raja razkošja, prinašajoča razkošje v detinski raj, ostani pri nas, ne zapusti naše strehe, zakaj, kjer ti gnezdiš, tam vlada sveti mir in pobožnost, ki si nam ju kot delež prinesla iz raja.

Gorje človeku, ki tvoje gnezdo razdira in tebe preganja!

14. Semensko zrno.

Dobili so otroci v neki jami stvar, ki je bila tako velika kot kurje jajce in je imela po sredi žleb kakor zrno.

Mimo otrok prijaha mož in ko ugleda nenavadno stvar, jo kupi od otrok in jo nese v mesto. Tam jo proda kralju kot posebnost.

Kralj skliče modre ljudi, da mu povedo, je-li njegova nenavadna stvar zrno ali jajce. Modrijani si na vse načine belijo glave, toda nihče ne more povedati kaj zanesljivega.

Stvar je ležala na oknu. Nekoč pride na okno kokoš, kavsne tisto stvar in naredi luknjo. — Modrijani takoj spoznajo — rženo zrno.

Kralju se to čudno zdí; zato zapove modrijanom poizvedeti, kje uspeva táko zrnje. Modrijani mislijo in razmišljajo, iščejo po knjigah — toda nič ne najdejo. Gredo torej h kralju in mu reko: „Ne moremo ti odgovoriti na tvoje vprašanje. V naših knjigah ni najti o tem nič pisanega; moramo vprašati kmete; znabiti ve kak starček, kedaj so sejali tako zrnje.“

Kralj ukaže pripeljati prav starega kmeta.

Privedejo mu brezzobega možička z belo brado, ki je komaj prilezel do kralja.

Kralj mu pokaže zrno. Toda starec je bil že skoro slep in je zrno ogledaval in tipal. „Ali mi morete povedati, oče, kje je tako zrno rastlo?“ ga vpraša kralj. „Ste znabiti tudi vi katerikrat tako zrno sadili, ali vsaj kupovali?“

Starček je bil že malo gluha in je le s težavo razumel kralja. Končno vendar odgovori: „Ne, takega zrnja še nisem nikdar sejali, niti pridelal in tudi kupoval ne. Če sem kupoval žito, je bilo vedno majhno. Morate mojega očeta vprašati, mogoče on ve, kje je rastlo tako zrnje.“

Kralj zapove, poklicati pred se starega očeta.

Dobili so ga in privedli h kralju. Imel je samo eno bergljo. Kralj mu pokaže zrno. Starec je imel še dobre oči in je zrno dobro ogledal. Kralj ga vpraša: „Ne veste, oče, kje je rastlo tako zrnje? Ali ste že morebiti sami sejali tako zrnje? Ali vsaj katerikrat kupovali?“

Tudi ta starec je bil že malo gluha, a vendar je bolje slišal kot sin. „Ne,“ pravi starec, „takega zrnja nismo nikdar sejali, še manj pa pridelali; tudi kupoval ga nisem, ker v mojem času ni bil denar še v rabi. Vsi smo se živili z lastnim kruhom in si ga v potrebi bratovski delili med seboj. Naše zrnje je bilo večje in boljše kot sedanje, a tako veliko ne kot je to.“

Oče mi je pa pravil, da je o njegovem času žito bolje uspevalo, kot v mojem, in da je bilo tudi zrnje večje. Morate vprašati mojega očeta.“

Dobili so starčka in ga pripeljali pred kralja. Mož je hodil lahko in brez bergelj, njegove oči so bile še bistre in govoril je razumljivo. Kralj pokaže starčku zrno; ta ga ogleduje od vseh strani in reče:

„Dolgo je že, zelo dolgo, odkar sem zadnjič videl tako zrnje.“ Nato odgrizne košček zrna, ga jame žvečiti in misli samprisebi: „To je tisto.“

„Povejte mi, očka, kje in kdaj je rastle tako zrnje? Ali ste ga katerikrat celo sami sejali ali kupovali?“

Starec odgovori: „V mojem času je povsod rastle tako zrnje in smo se samo z njim preživili.“

„Jaz bi rad vedel, ste li tako zrnje sami sejali ali kupovali?“

Starček se nasmeje in pravi: „V mojem času ni nikomur prišlo na um, da bi kruh prodajal ali kupoval, in denarja nismo poznali — a vsi smo imeli dosti kruha.“

„Na katerem polju ste sejali tako zrnje?“

„Moje polje je bila zemlja božja. Kjer sem oral, tam je bila moja zemlja. Kajti takrat so bila tla prosta. Moja lastnina je bilo moje delo.“

„Še to mi odgovorite“, pravi kralj, „kako je to mogoče, da je prej tako zrnje uspevalo, sedaj pa ne več? Kako je to, da hodi vaš unuk z dvema bergljama, vaš sin z eno, vi pa tako lahko in krepko stopate? Vaše oči so še tako bistre, imate še dobre zobe in vaš glas je še tako močan. Zakaj je vendar taka razlika med vami?“

„Zato je, zato, ker se ljudje ne žive več s svojim lastnim delom in so drugdrugemu nevoščljivi. V mojem času smo živeli mnogo bolj bogaboječe. Pridelali smo vse sami in nismo hrepeneli po tujem blagu.“

Rus. nar. — Boleslav

15. Tovor.

Za Francozi sta prišla dva kmeta v Moskvo iskat bogastva. Eden je bil premeten, drugi pa omejen. Prišla sta skupaj na požarišče in sta našla obgorelo volno. Rekla sta: za domačo potrebo bo dobra. Zvezeta, kolikor sta mogla nesti, in odideta domov. Na ulici zagledata sukno. Premeteni kmet vrže volno v stran, zveže sukno, kolikor ga je mogel nesti, in ga zadene na pleča. Nespametni pa reče: „Čemu bi metal volno stran? Zvezana je dobro in se krepko drži na plečih.“ In ni vzel sukna. Gresta naprej in vidita: na ulici leži raztresena obleka. Umni kmet pusti sukno, zveže obleko in jo zadene na pleča. Nespametni pa reče: „Čemu bi metal volno stran? Zvezana je dobro in se krepko drži na plečih.“ Gresta dalje in zagledata srebrne posode. Umni pusti obleko in nabere srebra, kolikor ga je mogel; nespametni pa ni snel volne, ker je bila dobro zvezana in se je krepko držala pleč. Gresta naprej in zapazita zlato na poti. Umni pusti srebro in nabere zlata, a nespametni je zopet dejal: „Čemu snemati volno? Dobro je zvezana in se krepko drži na plečih.“ In gresta domov. Na potu ju ujame